

Nr 61.

Ankom till Riksdagens kansli den 30 april kl. 12 m.

Utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande af en lägenhet från förra bataljonspredikantsbostället Båtegården nr 1 i Älfsborgs län.

(1:a Afd.)

I en till Riksdagen den 15 mars 1912 aflåten, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad proposition, nr 91, har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, att den till förra bataljonspredikantsbostället 1 mantal Båtegården nr 1 i Ale Sköfde socken af Älfsborgs län hörande lägenheten Dammen må med i statsrådsprotokollet närmare angifvet område från egendomen upplåtas enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i kungl. brefvet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser.

Departementschefen har till berörda statsrådsprotokoll i detta ärende anfört följande:

»Vid en år 1910 å förra bataljonspredikantsbostället 1 mantal Båtegården nr 1 i Ale Sköfde socken af Älfsborgs län hållen arrendeuppskattning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1913 af berörda egendom, som lämnar mer än 600 kronor i årligt arrende, har innehafvaren af den å egendomen befintliga torplägenheten Dammen, sko-

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 10 saml. 32 häft. (Nr 61.)

makaren Alfred Olsson, anhållit att få lösa nämnda lägenhet jämte vissa angränsande, till hufvudgården hörande utmarksområden.

Med underdånig skrifvelse den 15 september 1911 har domänstyrelsen underställt detta ärende Kungl. Maj:ts nådiga pröfning och därvid öfverlämnat instrumentet öfver berörda förrättning, en af distriktslandtmätaren C. G. Taube åren 1909—1910 öfver egendomen upprättad karta med beskrifning samt öfriga till ärendet hörande handlingar.

Af dessa handlingar inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen 4 kilometer från Nygårds järnvägsstation på Bergslagens järnväg, innehåller en sammanlagd areal af 182 hektar 35.5 ar, däraf å torpet Dammen belöper 6 hektar 27.4 ar, nämligen 2 hektar 8.9 ar tomter och åker, 1.2 ar äng, 3 hektar 99.1 ar skogsmark och 18.2 ar impediment. Å förberörda karta har torpet tillagts ägofigurerna nr 185—218.

Torpet, som ligger 1.6 kilometer från hufvudgården, är försedt med innehafvaren tillhörig stuga och ladugård, och födas å torpet två kor, hvilket emellertid enligt uppskattningsmännens uppgift endast kunnat ske genom användande af sommarbete för dem å hufvudgårdens och andra till torpet angränsande skogar. I årlig afgäld för torpet har erlagts 25 kronor kontant.

Ehuru uppskattningsmännen ansett, att genom försäljning af torpet egendomens figur skulle skadas i betydlig grad och att en dylik åtgärd i framtiden kunde blifva anledning till mycket obehag för egendomen, hafva de likväl, då torpinnehafvaren vore ägare af husen å lägenheten, tillstyrkt torpets försäljning.

Torpet har af uppskattningsmännen åsatts ett saluvärde af 1,060 kronor, däraf 66 kronor 25 öre för växande skog.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet har förklarat sig icke hafva något att invända mot uppskattningsmännens förslag.

Uti sin ofvanberörda underdåniga skrifvelse har domänstyrelsen framhållit, att enligt hvad i ärendet blifvit upplyst rätt till bete å egendomens skog erfordrades för att på lägenheten kunna föda två kor. Rätt till bete måste emellertid upphöra vid försäljning af lägenheten, hvarigenom svårighet torde uppstå att på lägenheten försörja en familj. På grund häraf och då hvad uppskattningsmännen i öfrigt anfört talade mot lägenhetens försäljning, hemställde domänstyrelsen, att egendomen måtte vid löpande arrendetids slut i sin helhet bibehållas i kronans ägo och ånyo utarrenderas i författningsenlig ordning, hvarjämte domänstyrelsen meddelade, att styrelsen vid förnyad utarrendering icke skulle underlåta att tillförsäkra Olsson besittningsrätt till lägenheten.

Sedermåra hafva emellertid framställningar ånyo gjorts af Alfred Olsson att få inköpa lägenheten i fråga och har han därvid framhållit, förutom den stora fördelen för honom att blifva sin egen, att de honom tillhöriga åbyggnaderna å lägenheten skulle komma att erhålla ett högre värde, om de komme att stå på fri grund, och att det ej vore tvifvel underkastadt, att lägenheten särskildt genom en bättre skötsel kunde föda honom och hans familj, helst hans föräldrar, som uppodlat lägenheten, kunnat lefva därå under sin lifstid och Olsson själf numera i tjugu års tid dragit sig fram där.

Af vederbörande domänintendent har under hand inhämtats bland annat, att Olsson, som vid uppskattningsförrättningen varit mycket angelägen, att torpet tilldelades stort skogsmarksområde, vid erhållen kännedom om priset därå sedermera afstått från sitt därutinnan framställda yrkande.

För egen del finner jag det visserligen icke kunna förnekas, att genom en försäljning af torpet Dammen boställets figur skulle försämrås. Denna omständighet synes mig emellertid icke i och för sig böra vara af beskaffenhet att utgöra hinder för torpets upplåtande till eget hem. Torpet, som ligger i en utkant af egendomen och omgifves af bergbunden skogsmark, har under en lång följd af år innehafts af Olsson och därförut af dennes föräldrar. Olsson är besjålad af en liflig önskan att blifva ägare till lägenheten och synes vara fullt öfvertygad därom, att lägenheten med det område, som å kartan tilldelats densamma, kan föda honom och hans familj. Under sådana förhållanden anser jag mig icke kunna underlåta att tillstyrka försäljning till Olsson af torpet.»

*Departements-
chefen.*

Af vederbörande karta framgår, att torpet eller lägenheten i fråga, som utgöres af en aflång figur, omkring 700 meter lång med en medelbredd af omkring 90 meter, såsom en kil skjuter till hela sin längd in i ett egendomen tillhörigt skogsskifte om ungefär 1,300 meters längd och 500 meters medelbredd. Genom ett skiljande af lägenheten från egendomen skulle alltså, såsom ock förut under ärendets gång framhållits, den senares figur i hög grad försämrås. Vid sådant förhållande synes utskottet den föreslagna åtgärden ej gärna böra vidtagas utan synnerligen vägande skål. Då sådant enligt utskottets förmenande saknas och det dessutom ingalunda torde vara uteslutet, att kronan i framtiden kan få behof af lägenheten för att därå inrätta ett skogsarbetarhem, har

Utskottet.

utskottet ansett sig icke böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande framställning. På grund häraf och med framhållande särskildt, att domänstyrelsen enligt hvad af dess i statsrådsprotokollet återgifna uttalande i ämnet framgår, vid förnyad utarrendering af egendomen icke torde underlåta att tillförsäkra innehafvaren af lägenheten besittningsrätt till densamma, hemställer utskottet,

att Riksdagen icke må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

Stockholm den 30 april 1912.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

I beslutet hafva deltagit: från *Första* kammaren: A. T. Odelberg, G. L. De Geer, G. Tamm, A. H. Fahlén, E. A. Lindblad, Aaby A. W. Ericsson, A. H:son Wachtmeister, C. G. Barthelson; från *Andra* kammaren: D. Persson i Tällberg, N. Persson i Malmö, G. Odqvist, P. O. Lundell, A. L. Lundström i Långnäs, P. N:son Bosson, C. L. Olausson, P. Tysk.
